

225. Juuru vest. tulekind. selts.
1
J u u r u p. s. g.

Tuletõrje Teated

Üleriiklise
Tuletõrjeliidu
väljaanne.

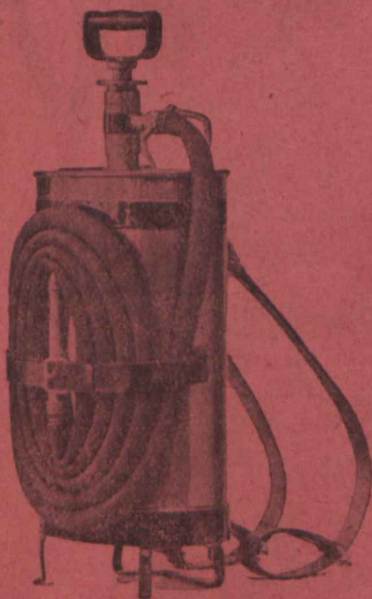
Suitsumasked

kohale jõudnud ja alati saadaval

Tuletõrje Liidu laos

à krooni 25 tükk.

Tagavara filtrid à kr. 3.50 tükk.

Seljas kantav hüdropult

Tule alguses on kõige hõlpsam tuld kustutada hüdropuldiga.

Uuem tulekustutus-riist on seljas kantav hüdropult.

Tuletõrjed, kandke hoolt, et igas külas ja igas talus oleks oma tuletõrje, seljas kantavate hüdropultidega. Seljas kantava hüdropuldiga saab jalgrattal sõites kõige kiiremini tulekahju kohale.

Seljas kantavad hüdropuldid ühes 4 meetri pikkuste gummist 20 m/m läbimõõduga voolikutega saada

Liidu laost hinnaga Kr. 66.—

TULETÖRJE TEATED

Kuukiri.

Toimetus ja talitus Tallinnas, Pikk t. nr. 43.
Tel. 436-31 Äritunnid k. 9 h. — k. 4 p. l.

Aadress igasugustele saadetistele: Tallinna,
Pikk t. 43, Kuukiri „Tuletõrje Teated“.

Tellimishind: aastatellijaille, kes tellimishinna
ette tasuvad 1 kr., teistele 1 kr. 20 senti.

Vastutav toimetaja A. Pirker.

Väljaandja: Eesti Üleriikline Tuletõrje Liit.

Kuulutuste hinnad (kroonides).

	1 lhk.	1/2 lhk.	1/4 lhk.	1/8 lhk.
Kaane väliskülg . . .	35.—	18.—	—	—
Teksti ees ja sees . . .	28.—	15.—	8.—	4—
Kaane sisekülg . . .	25.—	13.—	7.—	3.50
Teksti järele . . .	20.—	11.—	6.—	3.

Hinnaalandus kuulutuse ilmumisel ühesuguse tekstiga 3—5 korda 5⁰/₁₀, 6—8 korda — 10⁰/₁₀, 9—11 korda 15⁰/₁₀, 12 korda — 20⁰/₁₀.

Nr. 10 (81).

Oktoober 1931.

9. aastakäik.

Sisu: Läti Tuletõrje Liidu 10. a. juubel. Baltimaade Liitude Liidu esitajate konverents Riias 15. sept. 1931. a. Eesti Üleriiklise Tuletõrje Liidu juhatuse tegevusest. Tartu vabatahtliku tuletõrje ühingu esimehe Oskar Alliku 25. a. juubel. Petserimaa tuletõrje kursus jne.

Läti Tuletõrje Liidu 10. a. juubel.

Läti Tuletõrje Liidu juubeli pidustused. Tutvunemise koosolek „Ressource“ saalis 12. sept. 1931 a.

Pühapäeval 13. septembril, s. a. pühit-
ses Läti Tuletõrje Liit oma 10. a. tege-
vuse juubelit, millest rohkel arvul osa-
võtsid Läti tuletõrje organisatsioonid
ja välismaalt kutsutud auvõõrad.

Liidu asutamise päev oli küll 28. mai,
kuid mitmesugustel põhjustel lükati
juubeli pühitsemine edasi.

Pidu algas tegelikult juba laupäeval,
12. sept., kell 1 p.l. klubi „Ressource“ ruu-
mides, kus auvõõraid tutvustati ükstei-
sega ja Läti tuletõrje juhtidega. Pärast
ametlikku esitamist korraldati eine sama
klubi ruumes, millest osavõtsid Riia lin-
napea hra. Celminsch (end. peaminister)
ja teised tähtsamad riigi- ja linnavalitsuse
esitajad. Välismaalt olid ilmunud juubeli
pidule: Belgia, Tsehho-Slovakkia, Poola,
Leedu, Soome ja Eesti tuletõrje esi-
tajad. Pärast einet sõitsid kõik pidule
kutsutud auvõõrad autodega Riia Met-
sa-surnuaiale, mis üks ilusamatest ja
omapärasematest Riias, et parga ase-
tada vabaduse sõjas langenutele ja
Liitude Liidu endise esimehe A. Ergli-
sele. Vabadussõjalaste matuse platsi
ees, mõlemal pool selleks ehitatud plat-
formi, olid ülesseatud Läti tuletõrjete
esitajad oma lippudega, muusika mängis
leinaviisi. Lühikese kõnega pani Läti
Tuletõrje Liidu esimees hra. G. Rudzits
pärja platformi äärel. Selle järel mindi
trepi alla matuse platsile, kus peatati
üksikute haudade juures. Teinepool
platsi otsas oli püstitatud suur kivist
raiutud kuju.

Mindi edasi teise surnuaia osasse,
kuhu maetud esimene Tuletõrje Liitude
Liidu esimees Erglis. Sinna olid vahe-
peal kogunenud kõik tuletõrjete esitajad
oma lippudega ja orkestriga ja lahku-
nud esimehe Erglise perekond. Sooja
sõnadega tuletasid meele hrad G. Rud-
zits ja A. Punga, varalahkunud esimehe
teeneid ja asetasis pärja tema hauale.
Vaadati veel endise riigipresidenti
Tshakste ja endise välisministri Meiero-
vitshi haudasid. Nähtavasti jagas ka tae-
vas tuletõrjujate leina, sadas peenikest
uduvihma. Käik surnuaiale sarnase
ilmaga oli südant liigutav.

Tagasi sõidul linna, peatati äkitselt,
ja Riia linna brandmajor, hra A. Kies-
ner andis välja üldise tuletõrje kokku-
kutse käsu. Häire õnnestus hästi, kiiresti
ilmusid igast kandist tuletõrjujad oma
autodega ja asusid vett andma ja ini-
mesi päästma. Vihma sadas tugevasti
kuid selle peale vaatamata jälgisid vöö-

rad suure huviga tuletõrje tööd. Edasi
sõideti uuesti „Ressource“, kus oli vahe-
peal valmistatud õhtusöök, millest osa-
võtsid rahaminister, siseministri esitaja
ja teised riigi- ja linnavalitsuse esitajad.
Söögi ajal mängis salongorkester ja lau-
lis, istudes võõraste seas söögilauas,
ooperi jõududest kokkuseatud mees-
kvartett. Koosviibimine oli väga elav ja
kestis kell 11. õhtu. Keeleküsimus raskusi
ei sünnitanud, rääkisime Saksa ja Vene
keeles, rohkem Saksa keeles, sest kõik
väljamaalased ja riialased oskasid Saksa
keelt, ainult Vene piiri äärsetest kohta-
dest pärit esitajatega tuli rääkida Vene
keeles.

Järgmisel päeval, pühapäeval 13. sept,
korraldati „Mustapeade“ klubi saalis
kell 11 e. l. pidulik juubeli aktus. Olid
ilmunud kõik auvõõrad välismaalt, riigi-
ja omavalitsuse esitajad siseministri
asemikuga eesotsas. Aktuse avas Läti
Tuletõrje Liidu nõukogu esimees A. Pe-
tersonsch Volmarist, sellekohase kõnega
ja andis koosoleku juhatuse üle Liidu
juhatuse esimehele. Kanti ette Liidu 10
a. tegevuse ülevaade, millele järgnesid
tervitused külaliste poolt. Iga välisesi-
taja kõne järele mängis orkester vas-
tava riigi hümn. Sellejärele asuti aumär-
kide üleandmisele, kusjuures Läti Tule-
tõrje Liidu juhatuse esimehele hra. G.
Rudzitsile, tema on ka Liitude Liidu
esimees, anti Eesti poolt kõrgem
hoolsusmärk, tema 40. a. tegevuse
puhul tuletõrje alal.

Tähtsa päeva mälestuseks anti juu-
bilarile, Läti Tuletõrje Liidule, väärtus-
likke kinke, nende seas Eesti Tuletõrje
Liidu poolt hõbedast õllekann ja Tartu
tuletõrje poolt kiivrikujuline pokaal.
Lõpuks jagati kõikidele kutsutud küla-
listele juubeli mälestusmärke.

Kell 1 päeval oli ettenähtud Läti
tuletõrjete paraad Esplanaadi platsil.
Ülesse olid seatud kolm nurka Läti
tuletõrje organisatsioonid oma lippu-
dega, ja muusikakooridega. Kokku olid
tulnud kogu riigist ligi 2500 m. 12 muusi-
kakooriga. Meeste ridade taga seisid
autod ja teised mootorijõulised tuletõrje
abinõud. Platsi neljandamal küljel olid
tribüüned, kuhu kogusid pealtvaatajad.
Auvõõrad, Läti siseministri asemikuga
eesotsas, käisid tuletõrje ridadest mööda,
tervitades iga tuletõrje komandot üksi-
kult, kusjuures orkestrid mängisid
tervitus-marssi. Paraadi juhatas Riia
linna vabatahtliku tuletõrje peamees

Schleicher. Sellejärel algas pidulik jumalateenistus paraadi platsil, kus pastor oma kõnes toonitas tuletõrje ligemise armastuse ülesandeid ja rõhutas iseäranis tuletõrjete valitseva distsipliini tähtsust. See pühalik talitus, suurel paraadi platsil, tuhandete kodanikele peetud, jättis kõikidele üleva mulje. Selleks mõjus kaasa ilus päevapaistne ilm.

Algas paraadi marss, orkestrid kogu-

linna, pidurongis Düüna jõe kaldale, presidendi lossi lähedale, kus kõik auto ja mootorpritsid oma veeandmist demonstreerisid. Sellest üldisest veeandmisest võtsid osa ka sadama vabatahtlik tuletõrje oma tuletõrje aurikuga jõepeal ja raudtee tuletõrje oma veduriga ja tagavara veepaagiga raudteeliinil. Veeandmisega lõppes tuletõrje esinemine ja üksikud osad sammusid oma korteritesse muusika helide saatel.

Läti Tuletõrje Liidu 10. a. juubeli-pidustused. Tuletõrje esindajad ja auvõõrad Metsa-surnuaial — Läti vabaduse sõjas langenute mälestussamba juures.

sid tribüünide ette ja kõik umbes 200 muusikanti mängisid ühes koos paraadi marssi. Auvõõrastel olid platsid tribüüne peale reserveeritud, kust hästi võis jälgida paraadi. Kõik tuletõrje organisatsioonid läksid üksikult tribüünide eest mööda andes au võõrastele. Lõpuks sõitsid mööda tuletõrje autod.

Pargi lõpul seisatas paraad terves koosseisus, auvõõrad astusid rongi etteotsa ja kõik üheskoos sammusid läbi

Ohtul kell 9 oli Suuregilde saalis pidulik bankett, millest osavõtsid kutsutud külalised oma daamidega. Pidu lauad olid rikkalikult kaetud nii hästi söökidega kui jookidega ja teenijad — noored preilid majanduse kooli õpilased — müretsesid selle eest, et millegist puudust ei tohtinud olla. Peeti rohkesti kõnesid ja vaatamata suure osavõtjate arvu peale valitses kõnede ajal vaikus nii, et iga sõna igal pool hästi kuulda

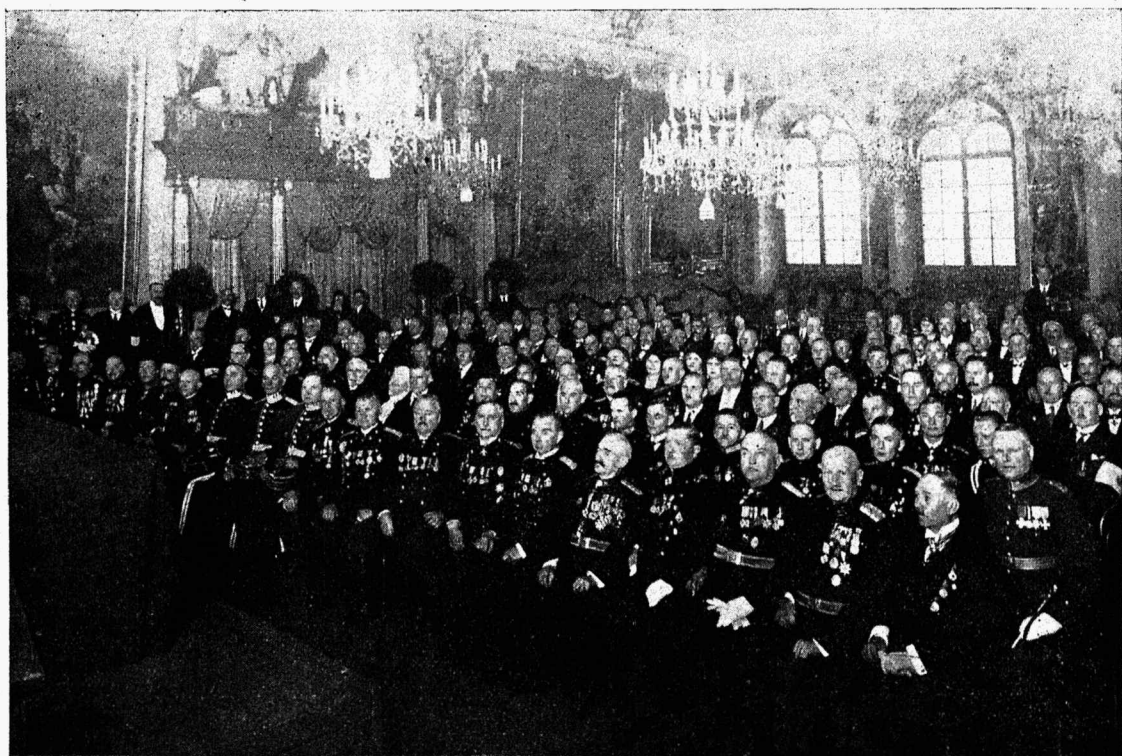
oli. Suurem osa kõnelejatest tarvitasid Saksa keelt, mis enamusele arusaadav ja ei olnud vajadust kõnesid tõlkida.

Pidu kestis kaua pärast keskööd ja õnnestus hästi oma eeskujuliku korralduse tõttu. Siin uuendati vanu sõprusi endisest ajast, kuid loodi ka uusi, mis rahvusvahelisel koostöötamisel võivad kasulikud olla.

Esmaspäeval 14. sept. käidi enne lõunat vaatamas Riia elukutseliste tule-

hea. Teel anti kehakinnituseks sooje vorste ja vee kringleid ja soovi järele ka natukene napsu ja õlut. Niisugune kehakinnitus laeval maitstes mitte halvemalt eelmise õhtu toitudest.

Majorenhofi, või nüüdse Majori sadama sillal olid ülesseatud ranna (Jurmala) vabatahtlikud tuletõrje organisatsioonid oma lippudega ja orkestriga. Pärast tervitamist sadamasillal ja veeandmise demonstratsiooni jõe kaldal, läksime

Läti Tuletõrje Liidu 10. a. juubeli-pidustused. Pidulik aktus „Mustapeade“ klubi saalis 13. sept. 1931.

tõrjujate jaoskondasid. Väga huvitav oli jaamalähedal olev jaoskond. Pritsimaja on selleks otstarbeks viimase aja nõuetele vastavalt ehitatud ja kõige uuema aja abinõudega varustatud. Viimases jaoskonnas demonstreeriti kunstliku hingamise tegemist suitsus lämbunud isikule.

Pärast tuletõrjete ülevaatuset ruttasime Düüna kaldale, kus meid aurulaev ootas, et Riia mereranda (Jurmala) sõita. Sõitsime Düüna ja Kuura Aa jõe mööda, merele ei saanud sõita seal valitseva suure lainetuse tõttu. Sõit kestis paartundi, mängis orkester ja meeoleolu oli

kõik ühes koos läbi linna mereranda, kus korraldati ühine tuletõrje paraad ja tuletõrje abinõude ülevaatus. Pärast pildistamist asusime tuletõrje autodele ja meid sõidutati mööda mere randa, läbi ranna üksikute suvitiskohtade, umbes 7 km kaugusele. Mind juhtis saatus Jurmala naistuletõrje auto peale, kus nende komitee — 10 daami — minule tee peal lahkesti seletusi andsid naiste tuletõrje ülesannetest.

Majorenhofi suuremas kohvikus oli korraldatud ühine koosviibimine Riia, Majorenhofi tuletõrjujate ja auvõõ-

rastele, mis ühes sellega kujunes ka lahkumise peoks. Lauas peeti kõnesid, kus lahkeid peremehi tänati suurepärase vastuvõtu eest. Vastasid omalt poolt kohaliku tuletõrjeesindajad ja pidu korraldajad.

Õhtul sõidutati meid Majorenhofist Riiga, tuletõrje autodel, mööda suurt maanteed. Linna raekoja platsil oli üldine lahkumine, sest suurem osa välismaalastest sõitsid samal õhtul minema ehk teisel hommikul vara. Soome

millest osavõtsid kõik Tallinnas viibivad tuletõrjujad ühes Liidu juhatusega ja kutsutud riigi-omavalitsuse- ja seltskonna tegelased, riigikogu esimehega eesotsas. Jumalateenistust kaunistasid kunstnikud oma ettekannetega ja laulis kiriku koor. Riias korraldati jumalateenistus pidupäeval, avalikul paraadil platsil.

Tallinnas korraldati pidulik aktus Estonia kontsert-saalis, kuhu olid kogunud Eesti tuletõrje pere igast maanurgast

Läti Tuletõrje Liidu 10. a. juubeli-pidustused. Pidulik jumalateenistus Esplanaadil. 13. sept. 1931.

Leedu ja Eesti tuletõrje esitajad jäid Riiga, sest järgmisel päeval, 15. sept. oli ettenähtud Baltimaade Tuletõrje Liitude Liidu esitajate koosolek või konverents.

Seega lõppesid Läti Tuletõrje Liidu juubeli-pidustused ja ma tahaks siin kohal võrrelda Eesti Tuletõrje 10. a. juubelit 1929 a. nüüdse Läti Tuletõrje Liidu juubeliga.

Mõlemate Liitude juubeli-pidustustel peeti vaimulikke talitusi Eestis, pidu eelpäeva õhtul Tallinna Kaarli kirikus,

oma lippudega ja riigivalitsuse esitajad riigikogu esimehega ja siseministriga eesotsas. Välismaalt olid ilmunud Läti ja Soome tuletõrje esitajad. Lätis peeti pidulik aktus „Mustapeade“ klubi saalis, millest võtsid osa siseministri asemik ja rohkesti võõraid välismaa tuletõrjete poolt, kuid Läti tuletõrje organisatsioonid puudusid, nad kogusid endid samal ajal paraadi platsile.

Riias jagati rohkesti aumärke välja oma ja võõraste tuletõrjujatele. Eestis anti aumärke üle ainult 6 tükki Eesti Punase Risti poolt.

Peale piduliku aktuse oli Eestis ettenähtud tuletõrje abinõude näituse avamine riigivanema poolt ja õhtul rongikäik tõrvikutega läbi linna Kadriorgu, kus pidi suurem rahvapidu tulevärgiga korraldatama, kuid suure vihma ja tormi tõttu jäid need ära.

Järgmisel päeval korraldati hommiku vara sadamas Tallinna tuletõrjete poolt üldine tulekustutamise manööver. Riias kutsuti laupäeva õhtul häire läbi välja Riias vahikorral olevad tuletõrjed.

Pärast manöövrit korraldati pitsimaja juurest rongikäik Kadriorgu riigivanema lossi ette, millest osavõtsid tuletõrjed 2600 m. 16. orkestriga, nende seas 300 Soome tuletõrjumat oma orkestriga. Tagasi tulles peeti paraad Estonia püüsteel, seal läksid tuletõrjete saadikud Estonia valgesse saali Liidu peakoosolekule ja teised näituse platsile, kus oli korraldatud tuletõrje abinõude näitus, millest osavõtsid 49 firmat, ja harjutused ja lõpuks auto, auru, mootorja käsipritside võistlused, kiires ja korralikus veandmises Kadrioru tiigi kal-

dal, mida jälgima olid ilmunud siseminister ja suur rahvakogu.

Õhtul oli rahvapidu ja tulevärk, mängis ühendatud tuletõrjete orkester, 200 meest.

Riias korraldati rahvapidu Schreienbuschi tuletõrje poolt.

Lätis korraldati 12. sept. 2 pidulikku koosviibimist, 13. sept. pidulik bankett ja 14. sept. pidulik koosviibimine Majorenhofis, kokku 4 pidusööki, kuna Eestis mitte ühtegi pidusööki ei olnud. Oli ettenähtud väike koosviibimine väljamaalastega esimesel õhtul, pärast jumalateenistust, kuid need ei olnud selleks päevaks Tallinna jõudnud ja seega jäi ka see pidamata. Ka ei olnud Tallinnas väljasõitused korraldatud.

Mis puutub Läti tuletõrjesse, siis on ta paremas seisukorras kui Eesti oma, temal on möödunud aastal maksma pandud tuletõrje seadus, milles on ettenähtud kindel igaaastane abiraha saamine riigi summadest; siseministeriumis on eriline tuletõrje komitee loodud, tuletõrjete pidud on vabastatud lõbustusemaksust ja Tuletõrje Liidule on lubatud rahaliste loteriide korraldamine, kuna meil loterii palve seisab ministeriumis juba 2 aastat.

Läti Liidul on liikmeteks 124 tuletõrje organisatsiooni, meil Eestis on liikmeid Liidul ligi 500, kuid riigitoetus neile on üsna väikene, varemalt 10.000 kr. aastas, nüüd 5000 kr. ja isegi seda summat taheti möödunud aastal vähendada poole võrra. Lõbustusemaksust vabastamise palved on seni tähelepanemata jäänud.

Kuid kõige selle peale vaatamata asutatakse meil rohkem arvul juure uusi tuletõrje ühinguid ja täiendatakse vanade ühingute inventari uuemate, ajakohaste abinõudega, auto- ja mootorpritsidega. Eesti tuletõrje püüab omal jõul edasitöötada, riigi ja rahva kasuks.

Lõpetades oma kirjeldust, loodan, et ka edaspidi Eesti tuletõrje perel võimalus on oma lähemate naabrite — Soome ja Läti — tuletõrjete tegevusega tutvuneda, neilt õppida, mis tarvis, ja sõbralikku vahekorda süvendada. Palju südamliku tänu Läti Tuletõrje Liidule ja tema lugupeetud juhtidele hra G. Rudzitsiga eesotsas.

A. P.

Napsi- ja likööriabrik
O.-Ü. „EMLO“

asut. 1920.
Tallinn, Pikk 17, tel. 431-08.

Soovitab oma vabriku likööre ja napse võistlemata headuses. Saadaval igas veinikaupluses ja restoraanis.

Baltimaade Tuletõrje Liitude Liidu esitajate konverents Riias 15. sept. 1931 a.

Järjekordne Baltimaade Tuletõrje Liitude Liidu konverents peeti Riias 15. septembril s. a. Sellest võtsid osa Läti Tuletõrje Liidu poolt: hrad G. Rudzits, A. Krievinsch, A. Petersonsch, I. Kras-tinsch, ja A. Kiesners, Leedust: hrad. V. Skardinskas, I. Vilzinskas, L. Nor-mant, I. Schapiro ja L. Pauluskas ja Eestist hrad A. Punga, F. Vahtmeister, G. Kemberg, K. Lorenz ja A. Pirker.

Peale nende võttis tutvunemise mõt-tes koosolekust osa, Soome tulekaitse ühingu esitaja, Turu linna tuletõrjeülem, hra R. Arell.

See koosolek oli ühtlasi ka väike juubeli-koosolek, sest 5. aasta eest — 11. septembril 1926 a. — peeti Riias esi-mene ametlik Liitude Liidu avamise-koosolek; eelkoosolek korraldati Tal-linnas, septembril, 1925. a.

Juhatause esimees G. Rudzits tervitas koosolijaid, iseäranis esimest korda koosolekule ilmunud Soome tuletõrje esitajat, lootust avaldades, et lähemal ajal ka Soome Tuletõrje Liit leiab võimaliku olevat Liidu liikmeks astuda.

Koosoleku juhatajaks valiti G. Rudzits ja protokoll kirjutajaks A. Krie-vinsch.

1) 1929/1931. a. aruanne, mille järel oli sissetulekuid 1871 L. 81 s. väljaminekuid 797 L. 49 s. ja ülejääki 1074 L. 35 s. kinnitati ühel häälel. Varandust on Liitude Liidul 1347 L. 67 s. eest, 2) 1931/1933. a. eelarve 1200 L. suuruses võeti vastu. 3) Asuti põhikirja muutmisele, milleks põhjust andis A. Pirkeri kirjalik ettepanek 16. augustist 1930. a. ja otsustati põhikiri, vastavalt ettepanekule, muuta. 4) Liitude Liidu juhatuse liikmeteks 1931/1933. a. peale valiti Lätist hrad. G. Rudzits ja A. Krievinsch (endised) ja kandidaadiks hra. A. Petersonsch. Leedust hrad V. Skardinskas (endine) ja L. Normant (uus) ja kandidaadiks A.

Pauluskas. Eestist hrad A. Punga ja A. Pirker (endised) ja kandidaadiks hra G. Kemberg (uus). Revisjoni komisjoni valiti hrad I. Krastinsch — Lätist, I. Schapiro Leedust (endised) ja F. Vahtmeister — Eestist (uus).

Järgmine konverents otsustati kokku kutsuda Eestis juuli kuus 1933. a.

Läbirääkimiste all avaldas hra. A. Pirker soovi, et üksikud Liitu kuuluvad Tuletõrje Liidud esitaksid Liidu juhatusele kõik nende poolt kokku seatud õppetabelid, joonistused, mundrite kirjeldused ja õpperaamatud, mida viimane omakord saadaks tutvunemiseks üksikute Liitude juhatustele. Ettepaneku tegija teatab et tema käesoleval aastal oli Soomes, kust kaasa sai Soome Tule-tõrje Liidult, kes juba 21 a. töötab, rikkaliku raamatute ja tabelite kogu. Täna, olles enne koosolekut Läti tule-tõrje Liidu kantseleis, nägi ta ka seal väga hästi väljatöötatud tabelisi. A. Pirkeri sooviavaldus tunnistati koosoleku poolt tarvilikuks ja võeti täit-miseks.

Rahvusvahelisel tuletõrje kongressil s. a. Pariisis äratas üldist tähelepanu rahvusvahelises tuletõrje peres, Balti-maade Tuletõrjete Liit oma 4 esitajaga.

Sama päeva õhtul sõitsid Soome ja Eesti tuletõrje esitajad kodupoole. Vak-salisse saatma olid tulnud mitmed Läti tuletõrje esitajad hra. G. Rudzitsiga ees-otsas. Kaasa sõitis kuni Volmarini Läti Liidu nõukogu esimees hra. A. Petersonsch, kes Volmaris elab ja sealse tuletõrje peamees on.

Soome tuletõrje esitajat, hra Arelli võttis vastu tema sissesõidul Tallinna sadamas ja saatis ärasõidul Soome, laeva peale, Eesti tuletõrje poolt A. Pir-ker, kes temaga juba Soome tuletõrje kongressil tuttavaks sai. A. P.

Miljon senti tuletõrje heaks.

Tallinnas, tuletõrje nädalal, 30. august-ist 6. septembrini toimepandud korjan-dus andis tuletõrje heaks 10.328 kr. 56 senti. Korjanduse kulud mahaarvatud, jäi korjandusest Tallinna vabatahtlikule tuletõrje ühingu 5413.76 kr. Tallinna

Sadama v. t. ü. 1426.54 kr., I. Tallinna alevi v. t. ü. 1314.75 kr. Kopli v. t. ü. 909.72. kr. Noortemeeste v. t. ü. 679.37 kr. ja A/S. A. M. Lutheri tuletõrje koman-dole 122.68 kr. Korjanduse komisjon avaldab kõigile lahketele annetajatele ja virkadele korjajatele oma südamlikku tänu.

Eesti Üleriiklise Tuletõrje Liidu juhatuse tegevusest.

Juhatuses koosolek 24. sept. 1931 a.

Koos olid hrad: A. Punga, F. Vahtmeister, G. Kemberg, H. Klaus, A. Pirker, K. Lorenz ja A. Timosko.

Juhatuses liige, laekahoidja, H. Klaus tutvustas juhatust Liidu käesoleva aasta 8 kuu aruandega. Läbiarutades aruannet, otsustati instruktori ametisse palkamisega viivitada, äraoodates septembri kuu aruannet.

Läti hoolsusmärgid. Esimees hra A. Punga teatas, et Läti Tuletõrje Liidu poolt on tema kätte saadetud Läti T. Liidu hoolsusmärgid ja juubelimedali, üleandmiseks hradele H. Klausile, A. Timoskole, S. Songile ja A. Grünbergile.

Esimees hra Punga teatas, et peale eespool nimetatud juhatuse liikmete, on Läti Tuletõrje Liit austanud Riias, Eesti Tuletõrje Liidu abiesimeest hra F. Vahtmeistrit I. järgu hoolsusmärgiga.

Uued Liidu liikmed: Uuteks Liidu liikmeteks võeti vastu:

Joala	v. t. ü.	Virumaal
Viluvere	" " "	Pärnumaal
Kirbla	" " "	Läänemaal
Taebla	" " "	"

Eesti Tuletõrje Liidu hoolsusmärgid Läti tuletõrje tegelastele. Otsustati kinnitada Läti tuletõrje tegelastele annetatud hoolsusmärgid:

Kõrgem hoolsusmärk: Läti Tuletõrje Liidu esimehele hra G. Rudzitsile.

I. järgu hoolsusmärk: Hra Johannes Krastinshile.

II. järgu hoolsusmärk: Hradele Harry Sitce'le, Harry Svens'ile, Jahnis Zeltinshile, Jahnis Upmals'ile.

Hoolsusmärgid tuletõrjujatele: Vastavate ettepanekute põhjal otsustati määrata järgmistele tuletõrjujatele hoolsusmärgid:

Eidapere v. t. ü.: Kuldmedal — Hans Sääsk. Hõbemedal: Martin Hansen, Juhan Kukk.

Põhjapuupapi vabriku t. komando. Kuldmedal: Johannes Tiivel.

Türi v. t. ü. II. järgu hoolsusmärk: Anton Sooson. Kuldmedal: Eduard Veidemann. Hõbemedal: August Pärn, Villem Nahkurkriitmann.

A-S. Valga õlle tehas t. kdo.: Hõbemedal: Sergei Schambursky.

Narva Jaanlinna v. t. ü. II. järgu hoolsusmärk: Mihail Tshernõshev, Aleks. Smirnov. Kuldmedal: Grigori Stelter, Aleksander Janson. Hõbemedal: August Peil, Nikolai Stolfort, Vassili Tahtarov, Mihail Strelkov, Vassili Galaktionov, Marie Käsper.

Lüganuse v. t. ü. II. järgu hoolsusmärk: Gothard Reisberg.

Harku v. t. ü. Hõbemedal: Jaan Martinson, Eduard Enke, Kristjan Otsmann, Juhan Ploompuu, Aleks. Neero, Martin Selling, Arnold Sork, Benedikt Oja.

Tähelepanuks

kõigile tuletõrje ühingutele, vastastikkuse-kindlustusseltsidele ja vallavalitsustele.

Neil päevil saatis „Tuletõrje Teated“ toimetuse kõigile tuletõrje ühingutele, vastastikkuse-kindlustusseltsidele ja vallavalitsustele meeletuletused „Tuletõrje Teated“ tellimiste eest võlgneva summade ärasaatmise kohta:

Peale selle saadeti tuletõrje ühingutele veel meeletuletus võlgneva Liidu liikmemaksu ja muude võlaarvete õiendamise kohta.

Kuna praegusel rahakehval ajal ka Tuletõrje Liidu sissetulekud vähenenud on, samal ajal aga suured summad ühingutelt saada, palume ühinguid võimalikult kohe kõik oma võlgu olevad summad Liidule ärasaata, kuna need Liidule väga tarvilikud tema ülesannete täitmiseks.

Samuti loodame, et kõik vastastikkused-kindlustusseltsid ja vallavalitsused, kelle huvid lähedalt seotud tuletõrjega, nendele saadetud „Tuletõrje Teated“ tellimise raha võimalikult kohe ära saadavad. „Tuletõrje Teated“ tellimise hind on nii väikene, ajakirja siht ning otstarbe aga küllalt tähtis, suur ja toetamise vääriline.

Liidu juhatus.

temale antud ülesanded. Ainult hädakorral võib keegi juhtidest segada end üksikute tööülesannete täitmise vahele.

Üldjuhataja ei või kinni haarata mõnest üksikust toimingust, vaid peab kogu aeg silmas pidama üldvaadet kogu seisukorrast ja töödest.

Ennem, vanemal ajal nõuti, et üldjuhataja seisab ühe koha peal paigal ja juhatab tööd adjutantide, käskjalgade ja signalisti abil. Isegi lipukandja kõndis lippu hoides üldjuhataja kannul. Niisugune mängusõduritamine on naeruväärne. Juhtiv peamees käib vabalt ilma saatjaskonnata, ilma lipukandjata ja pasunapuhujata, ainult ühe käskjala saatel isiklikult kõik tulekahjukohad läbi, kui see on laiema-ulatuslik ja vaatab järele, et töö igal pool edeneks. Samal ajal ta võib anda töö täitmiseks tarvilikud käsud, kuid ei pea ilma tarvitusega segama üksikasjadesse. Et üldjuhatajat leiaks kohe, kui on tarvis temale midagi teatada, siis jäetakse suurema tulekahju ajal kuhugile, üldiselt teadaantud kohale käskjalg ja tema peab alati hoolt kandma selle eest, et teab kus kohas kunagi üldjuhataja viibib.

Kõik see käib suuremate tulekahjude kohta. Väiksemate tulekahjude ajal võib harjutuste otstarbel anda juhtimist peamehe abide ehk rühma juhatajate kätte, et need saaksid kogemusi. Peamees ainult vaatab, et töö edeneks õieti.

Kui tuletõrjel või tuletõrjetel suure tulekahju ajal tuleb oma meestest puudu, siis võib tulekahju kohal olevast rahva hulgast võtta abi. Esimeses järjekorras võetagu sõdureid ehk kaitseliitlasi ja abiväge tarvitatagu võimalikult ainult vee pumpamise, vee vedamise ehk muu „musta töö“ jaoks. Kui abimehi tarvitatakse tulekahju kohal, mis tuleb ette ainult suurtulekahjude puhul, siis tuleb abimehi nii korraldada, et näiteks abitarvitavale tuletõrjujale määratakse kaks abimeest, nii et need kokku moodustavad ühe rühma. Sel viisil ei saa harjumata abimehed tekitada segadust ega teha ka mõnda pahemat viga.

Kui tulekahju kohal on tegutsemas rohkem tuletõrjesid, siis üldiselt üks peamees ei tohi käskida teise tule-

tõrje meeskonda. Ja kui ehk peaks peamees andma käsku võõrastele meestele, siis ta valvaku, et tema käsk ei käi risti vastu võõra meeskonna peamehe käskudele. Kui tegutsevad mitu tuletõrjet tulekahju kohal, siis on üldjuhatus selleks valitud üldjuhataja käes. Kui aga pole varemalt valitud üldjuhatajat, siis talitab üldjuhatajana selle tuletõrje peamees, kelle tegevuse piirkonnas tulekahju on, kui ta mitte vabatahtlikult ei anna üldjuhatus tulekahju kohale jõudnud vanemale tuletõrje juhile. Abiks tulnud tuletõrjed ei või tegutsema hakata omapead, vaid kohale jõudnud tuletõrje peamees teatagu oma kohale jõudmist üldjuhatajale ehk appikutsujale tuletõrje peamehele, ühtlasi teatades oma meeste ja riistade arvu ja küsigu kas on abi vaja ja kus kohas.

Kui tuleb kauemat aega töötada tulekahju kohal, siis kantagu hoolt võileibade ja tee kohale muretsemise eest.

Algava tulekahju kustutamine.

Kui tuletõrje kiirelt kohale jõuab, siis juhtub suuri tulekahjusid väga harva. Kiire tuletõrje leiab tulekahju kohale jõudes 90% tulekahjustest nii väikesed, et tulekustutamine ei nõua muid kustutusriistu, kui ainult hüdropulti; järeljäänud tulekahjud on suuremalt osalt keskmised, mida kustutatakse ühe veejoaga, ruttu ja hõlpsasti.

Harilikud tulekahjud on väikesed — algustulekahjud.

Siis läheb harilikult majja üks kolme-meheline rühm, hüdropuldiga. Mehel nr. 1-el on käes hüdropult veega täidetult, nr. 2-el on kirves ja raudkang, nr. 3-el veeämber, ehk linnakohtades, kus olemas veevärk, voolik, mida võib ühendada veekraani külge.

Nr. 1. läheb tulele nii lähedale, kui vähegi võimalik ja kustutab tule hüdropuldiga. Nr. 2. võtab tarvitusele lõhkumise riistad, muidugi kui seda juhtub vaja olema. Nr. 3. aitab kaasa ja tõmbab lahti tule peidupaigad. Kui

on vett lisaks vaja, siis muretseb seda nr. 3. kaevust, köögist ehk veevärgist.

Algava tulekahju kustutamine ei nõua mingit erilist „taktikat“, aga siiski küllalt harjumust, kui tahetakse tuld kustutada äkki, kiiresti ja vähese veega. *Pole mõnikord vett tarviski. Tuli kustub silmapilkselt, kui õhu juurevoolu tulele takistatakse. Tule lämmatamiseks võib tarvitada vanu kotte, liiva jne.*

Vett tarvitades on vaja ka püüda tuld lämmatada. Ämbriiga vett visates, tuleb see visata nii, et vesi kataks põleva eseme nagu vaibaga, mille juures kustutusmõju on silmapilkne.

Ka algava tulekahju juures peab meeles pidama hädaohu piiramist. Tules olevad kõrged ehk rippuvad asjad, tulevad tõmmata maha, lükata ümber ja kustutada maas, samuti kõrval ehk ülemal olevad, tulest puutumatud asjad eemaldada kohe.

Kui aga kõik see tegevus on ebakindel, tuleb suurem prits viibimata seada töövalmis.

Hädaohu piiramine.

Kul tulekahju on nii suur, et seda ei saa kohe koha-peal kustutada, siis tuleb ühtlasi tulekustutus riistade kordaseadimisega teha korraldusi ka tule edasijõudmise takistamiseks. Ei või tulla küsimuse allagi, et sel ajal, kui tuletõrje askeldab oma riistade kallal, lastakse tuli edasi tungida.

Kui tuli on ehituse seesmistes ruumides ja ei ole veel oma võimusesse võtnud kogu ehitust, siis võib tule edasi tungimist väga lihtsalt sellega takistada, et suletakse kõik need ukсед, mille kaudu võib tuli minna edasi:

Selles ehituse osas, mis on tule võimuses, sünnib seetõttu, et õhk kuumeneb, kõva rõhumine, mida näitab kõigist aukudest väljatungiv õhuvoolus. Igaüks teab, kuidas leegid löövad välja ustest ja akendest. Suur tõmbus

viib tule ühest ruumist teise ja tuli levib sagedasti ära-
arvamata kiirusega.

Tule levinemist edendavad nii nimetatud pöcleni põlenud gaasid. Kui tuli kinnises ruumis ei saa küllaldaselt õhku, sünnib vaid osaline põlemine, millest sünnib gaasisegu, mis värskesse õhku jõudes uuesti plahvatab põlema. Sellest sünnib tulekahju ajal sarnane plahvatav leek, mis eriti kahjulik ja levitab tule suure hoone eriosadesse mõne minutiga. Mõnikord, nagu öeldakse, tuleleek nagu lööb ühekorraga läbi mitme majakorra. Tuli läheb edasi ka käikude ja koridoride kaudu kus ei ole midagi põlevat. Sirgete koridoride kaudu, kus pole mingit põlevat ainet, või katuse ääre alt jookseb tule leek ühest ruumist teise. *Kui seevastu kusagil ees on aga suletud uks,* siis takistab see tuldelevitava õhuvoolu edasitungimist senikauakski, kuni uks on läbipõlenud. Harilik puu uks, mis on hästi kinnipandud võib vastupanna kuni pool tundi ja sagedasti kauemgi. Igal juhtumisel on aja-
viitmine suure tähtsusega, sest kui pole takistusi, levineb tuli otse tuule kiirusega.

Õhuvoolusest saab kõige selgema pildi hariliku ahju juures. Kui ahi „ei tõmba“ ei taha puud põleda. Aga kui on hea tõmbus, süttivad puud varsti täie hooga põlema.

Veel palju pahemad, kui kõrvale viidavad ukse ehk muud avauseid, on ülespoole viivad luugi-avaused, tõstetooli avauseid, õhupuhastuse augud ja muud sarnased. Neid avausi tuleb katsuda kuidagi suleda. Kui on võimatu neid suleda, tuleb tule edasitungimist nende kaudu takistada vee andmisega, esiteks hüdropuldiga, ehk esimeseabipritsi voolikuga.

Tuli ronib ülespoole ka välis-teeid mööda, akende kaudu, ühelt korralt teisele. Seda tuleb takistada suledes ülemaal olevad aknad ja tarvitades vett.

Kui tuli on kõvas hoos, ähvardab ta lähedal asuvaid ehitusi ja ladusid kahel viisil. Osalt võivad need süttida *kuumuse mõjul, osalt tuulest kantud sädemete ja suuremate tulelontide läbi.*

Kaitsetöödel tuleb esirinnas tarvitada ämbreid, hüdro-pulte, aga kui muu ei aita, siis vett anda pritsiga. Kõige pealt tuleb kaitsta laastu ehk sindli katuseid. Lahtised aknad ja luugid tulevad sulgeda.

Tuulise ilmaga tuleb välja panna valvureid nii kaugele, kui kaugele tuul kannab sädemeid. Sagedasti juhtub, et tulekahju ajal teine maja süttib põlema ligi kilomeetri maa taga. Eriti tuldkartvad on laastu ja õle katused, õlekoormad jne. Maal tuleb tähelepanna ka valminud vilja põllul, mis hõlpsasti võib süttida ja hirmsa kiirusega levitada tuld.

Kui osaliselt on tules vaadid või muud hõlpsasti muudetavad asjad, siis võib hädaohtu piirata sellega, kui vee-retatakse eemale need vaadid ja asjad, mis pole veel tuld võtnud. Põlev laev, raudteevagun, ehk koorem, tuleb toimetada eemale sealt, kus ta võib saada ümbrusele hädaohtlikuks. *Lühidalt: Hädaoht tuleb piirata võimalikult väiksemale maa alale. Väiksema tulekahju kustutamine on hõlpsam. Suurt tulekahju ei suuda inimese jõud kustutada.*

Tule piiramine põlevas ehituses kuulub otsekohe tuletõrje ülesandeks, kuid ümbruse kaitsmist võiks väga hästi jätta varanduste omanikkude endi hooleks, väljaarvatud siis kui hädaoht on nii suur, et omanikkude oma inimesed ei suuda seda tagasi tõrjuda. *Juhatus ja vastutus on muidugi ikka tervelt tuletõrje ja kõigepealt tema peamehe peal.*

Kustutusriistade paigutamine.

Pritside paigutamine on väga mitmesugune, oleneb veesaamise kohtadest pritsi suurusest, voolikute pikkusest jne.

Seadus on see, et prits tuleb asetada lähemale, aga samal ajal kindlale veesaamise kohale, nii et tulekahju ajal ei oleks tarvis pritsi seisukohta muuta. Pritsi teise kohta viimine on tülikas ja aegaviitev talitus, aga veel pahem on pika märja vooliku teise kohta viimine.

On tarvis väga hästi harjutatud meeskonda ja kõva distsipliini, kui tahetakse pritsi teise paika viimist toimetada ilma segaduseta ja võimalikult kiiresti.

Seadus on siis: prits lähemale korralikule veeasamise kohale. Aga sellel seadusel on mitmed erandid.

1. Kui voolikud ei ulata veevõtmise kohani, mis sagedasti võib juhtuda maal, siis tuleb prits asetada niisugusesse kohta, kuhu vee toomine on võimalikult kõige hõlpsam. Kui vett veetakse kohale vaatidega, tuleb prits asetada lahtisele kohale, tee ääre, kuhu veeamade toomine on hõlbus ja veevankrite ringi keeramine takistusteta, seega kõige paremini lagedal väljal ehk platsil jne. Koha kaugus veevõtmise paigast pole siis nii tähtis. Kui aga vett tuuakse ämbritega, siis tuleb prits asetada nii lähedale veevõtmise kohale, kui aga voolikud lubavad, kuid kõige pealt siiski silmas pidades, et tule juure jääb, tarvilikus pikkuses voolikuid.

2. Kiiruse pärast võib pritsi mõnikord asetada ka halvemale veevõtmise kohale, näiteks õuekaevu juure, peasi et saaks kiiresti anda vett.

3. Kui pritsil on vee tagavara kaasas, asetatakse, kui on kiiret abi vaja, prits tööpaigale nii lähedale, kui vähegi võimalik. Kui aga tulekahju on nii suur, et kaasa võetud veest selle kustutamiseks ei jätku, olgugi et seda alguses tarvitatakse tulele piiripanemiseks, tuleb seegi prits paigutada kohale, nagu teisedki.

Hädakorral, kui korralikku veevõtmise kohta ei ole, peab rahulduma ka halbadega ja tühjendama ühe veevõtu koha teise järele, kuigi see töö on väga tülikas ja harva õnnestub.

Kui prits on paigutatud ebakindlale veevõtmise kohale, võib aegaviitvat ja tülikat pritsi ümberpaigutamist viivitada, ehk koguni ärajätta, kui sinna veetakse vett vaatidega lisaks, ehk asetatakse mujale veevõtmise kohale veeandjateks vanemaid ja nõrgemaid pritse, mis töötavad lahise voolikuga, ilma otsatükita.

Sarnast veeandmist tuleb ka siis korraldada, kui vahemaa on nii pikk, et prits ei suuda veejoale anda tar-

*vilikku survet, ehk kui mitme pritsi voolikud kokku ulatuvad veevõtmise kohani. On parem töötada üksikute, tugevate ja ühtlaste jugadega, kui mitme nõrga ehk vee puudusel ajuti töötavate jugadega. Kui pritsid on ühesuguse töövõimega, võidakse abipritsi voolikuid ühendada otsekohe ülemise pritsi imevooliku avausega. Pritsi ja riistade veoabinõud (vankrid) paigutatakse tulekahju lähedale, aga nii, et nad ei takista liikumist ega satu ka ise hädaohtu. Suure tulekahju ajal näiteks, kui põleb laualadu, vabrik ehk suurem kaubaladu ja mis võib areneda suurtulekahjuks, on parem alguses pritse asetada pisut kaugemale. Muidugi võidakse tulekahju kestvuse ajal nende seisukohta muuta. Tegevusesse pandud pritsi vankri eest tuleb hobune lahti rakendada, samuti tulevad hobused lahti võtta ka teiste veoriistade eest, kui need aetakse tulekahju lähedale ja hobused ei ole harjunud sellise olukorraga. Voolikute vankri hobune peab aga ees olema, sest voolikuid tuleb vedada ehk ka hiljem, tulekahju kestvuse ajal. Kui hobused on rahutumad, tulevad nad viia vähe kõrvale. *Autot ei või nii tule lähedale ajada, et kuumuse läbi võiks tekkida bensiini plahvatus.* Ühtegi riista ei või asetada niisugusesse kohta, kus see allalangevate ehituse osade läbi võib saada rikutud.*

Et pritside ja teiste abinõude paigutamine sünniks kiiresti ja otstarbekohaselt, *oleks kõige parem, kui tule-tõrje oma tegevuse piirkonnas asuvate suuremate ehituste kohta teeks juba ette valmis pritside jne. paigutamise kavad.* Niisugused kavad on kõige parem valmistada väikeste kaartide näol, kuhu oleks märgitud iga pritsi koht. Sarnased kohaplaanid tulevad paljundada kopeerimise teel ja alal hoida iga pritsi juures. Võimalikkude müüdatuste tarbeks tuleb märkida plaanil või kaardil iga veevõtmise koha vee hulk.

Voolikute hõõrumine ja veehulk.

Kui vesi voolab voolikus edasi pritsi surve, sünnib vooliku seinte poolt vastu surve ehk hõõrumine, mille võitmiseks läheb tarvis teatud hulka jõudu. Kaks korda suurema vee hulga läbiajamine sama aja jooksul ja sama vooliku läbi nõuab nelikorda enam jõudu.

Voolikute hõõrumine vähendab joa survet. Joa surve jõud on alati väiksem kui pritsi surve.

Mida jämedamad on voolikud võrreldes vee hulgaga, seda vähem on voolikute hõõrumine ja seda suurem osa pritsi jõust läheb joa surve kasuks. Teiselt poolt ei ole kasulik tarvitada üleliiga jämedaid voolikuid, sest need on kallid, võtavad palju ruumi veovankrites, nende veega täitmine võtab palju aega ja kõige pealt nad on rasked ja kohmakad tulekahju kohal. Voolikud peavad olema sobivad.

Praktiliselt ei või siiski tarvitada väga mitmet seltsi voolikuid. Eestis on normaalseteks voolikuteks 44—52 m/m ehk 1³/₄—2 tollised ja 57—76 m/m ehk 2¹/₄—3 tollilised voolikud.

Tabel Nr. 1.

Hõõrumise läbi sünnitatud surve vähenemine atmosfäärides 2 tollise kanepist ehk linast ilma kummeerimata vooliku juures.

Vahema meetrites	Veehulk liitrites minutis					
	50	100	150	200	300	400
50	0,005	0,18	0,40	0,71	1,50	2,50
100	0,01	0,36	0,80	1,42	3,00	5,00
150	0,015	0,54	1,20	2,13	4,50	7,50
200	0,02	0,72	1,60	2,84	6,00	10,00
300	0,03	1,08	2,40	4,36	9,00	15,00

Tartu vabatahtliku tuletõrje ühingu esimehe Oskar Alliku 25. a. tuletõrje juubel.

Pühapäeval, 25. oktoobril, pühitses Tartu vabatahtliku tuletõrje ühingu esimees Oskar Allik, oma 25. aastast tuletõrje juubeli päeva. Oskar Allik astus tuletõrje teenistusesse 1906. aastal Kuresaare vabatahtlikus tuletõrje ühin-

O. Allik oli Tuletõrje Liidu juhatuse liikmeks 1919—1922. a. ja on väga sagedasti olnud Tuletõrje Liidu peakoosolekutel juhatajaks, alati erapooletult ja kindlakäeliselt neid koosolekuid juhtides.

Tartu v. t. ü. esimees Oskar Allik.

gus, kus oli tegevliikmena 8 aastat. Äsudes Tartu elama astus Allik Tartu vabatahtlikku t. ühingusse, kus on tegutsenud 17. aastat, viimased 12. aastat Tartu vabatahtliku t. ühingu esimehena. Oskar Alliku energilise töö tagajärjel on Tartu vabatahtliku tuletõrje ühingu majanduslik seisukord alati kindel ja heas korras.

Läti Tuletõrje Liidu juubeli pidustustel austati O. Allikut Läti Tuletõrje Liidu I. järgu aumärgiga. Samal ajal valis Riia vabatahtlik tuletõrje ühing O. Alliku oma auliikmeks.

Soovime ka omalt poolt lugupeetud tuletõrje tegelasele tema aupäeval palju õnne ja jõudu sama energiliseks tööks ka tulevikus.

Välismaade tuletõrje aumärgid Eesti tuletõrjajatele.

Läti Tuletõrje Liidu juubeli pidustuste ajal annetati Läti Tuletõrje Liidu I. järgu hoolsusmärgid Eesti Tuletõrje Liidu abiesimehele hra Fr. Vahtmeistrile ja Tartu tuletõrje ühingu esimehele hra O. Allikule.

Samal ajal annetati Poola Tuletõrje Liidu kõrgemad hoolsusmärgid Eesti

Tuletõrje Liidu esimehele hra A. Pungale ja abiesimehele hra Fr. Vahtmeistrile.

Samuti sai sel korral hra Vahtmeister Baltimaade Tuletõrje Liitude Liidu märgi.

Läti Tuletõrje Liidu 10. a. juubeli mälestusmärgid said Eesti Tuletõrje Liidu juhatuse liikmed hrad A. Punga, F. Vahtmeister, G. Kemberg, A. Pirker, H. Klaus, K. Lorenz, A. Timosko, S. Songi ja A. Grünberg.

Petserimaa tuletõrje juhtide kursus ja Petserimaa tuletõrjete kongress.

Kuidas korraldada meie tuletõrje väljaõpet — see küsimus on seisnud kogu aja päevakorras meie tuletõrje peres. Tuletõrje Liidu juhatuses on seda küsimust kaua sõelutud ja arutatud ja jõutud otsusele, et tuletõrje eduka väljaõppe aluseks on omal alal teadlikud ja asjatundjad tuletõrje juhid. Iga tuletõrje peamees, iga osakonna ülem, iga rühma ülem peab ise õpetama oma meeskonda, peab ise viima oma meeskonna teadmised ja teenistusliku vilumuse tarvilikule kõrgusele. Selleks aga tarvitab meie tuletõrje juhte, kes omaks kõik tarvilikud teadmised. Nii-suguseid juhte aga peame endale veel kasvatama, õigemini õeldud — peame täiendama praeguste juhtide teadmisi.

Esimesi vagusid sellel tööpõllul Petserimaal, oli tuletõrje juhtide kursus Petseris 10. ja 11. oktoobril. Kursusele olid ilmunud 61 tuletõrje juhti, 27 vab. tuletõrjest, missugusele arvule lisanes veel 37 kuulajat Petseri vab. tuletõrjest. Peale tuletõrjajate oli kursusel kuulamas maakonnas tegutsevate kindlustusseltside esindajaid, kõrgemaid politseiametnikke ja kaitseväelasi kohalikust karnisonist. Kursusest osavõtjate arv tõusis 125 isikule.

Esimene kursuse päev oli pühendatud teoreetilise osa läbivõtmisele. Lektorite poolt käsitleti järgmisi teeme:

1. Tuletõrje ülesandeid tuleõnnetuste ärahoidmisel ja tulekahjude kustutamisel. Ettekanne oli mõeldud eriti maa tuletõrjetele.

2. Tuletõrje seadus ja sundmäärusi tulekaitse alal. Ettekanne lõpul esitatud küsimused näitasid kuivõrd tarvilik on, olgugi trükitud ja kõigile kättesaadava ja tähtsa seaduse suusõnaline selgitamine ja tõlgitsemine.

3. Tuletõrje taktika.

4. Ehitusseadus.

Pühapäeval 11. okt. e. l. korraldas Petseri tuletõrje oma energilise peamehe S. Kulikov'i juhatusel kursusest osavõtjatele tulekustutus-demonstratsiooni. Enne demonstratsiooni võttis Liidu juhatuses esindaja A. Pirker vastu Petseri tuletõrje paraadi ja andis seal üle pidulikult Kulje tuletõrje peamehele Ivan Samoletovile Liidu kõrgema hoolsus-

märgi, mis on esimene sellesarnane Petserimaal.

Tulekustutus demonstratsioonil näitasid Petseri tuletõrje abinõud tarvilikku korrasolekut ja meeskond ei jäänud silmapaistmata oma julguse ja agarussega. Demonstratsiooni lõpul korraldati kõikidele pritsidele võistlus kiires veevõtmises, mille tagajärjed andsid tunnistuse meeskonna teadlikust koostööst. Kui mõni aasta tagasi Petseri tuletõrjel oli 6 käsipritsi, siis on neid praegu neli, kellega aga julgesti võistleb Petseri tuletõrje mootorjaoskonna tugevajõuline Rosenbaueri kantav mootorprits. Demonstratsioon ja võistlus pakkusid kursustele palju huvitavat ja õpetlikku, kusjuures nad hiljem täiendasid oma tegelikke teadmisi pritsi juures lektorite juhtimisel.

Lektoritena toimisid kursusel Liidu juhatuses liige A. Pirker ja tuletõrje instruktori k. t. F. Parmask.

Kursusele komandeerimise ja ülespidamise kulud kandsid vastavad tuletõrje ühingud. Petseri vab. tuletõrje hoolitses kursuse ruumide ja ööbimisvõimaluste eest ja loovutas ühtlasi terve oma tuletõrje voori kursustele praktiliste õppuste läbiviimiseks.

Pühapäeval p. l. algas Petserimaa tuletõrje ühingute kongress, kus tähtsamaid päevaküsimusi oli koostöö küsimus kindlustusseltsidega. Leiti tarvilikuks, et kindlustusseltsid karmimalt kontrolliks oma agentide tegevust. Juhtide tähelepanu nähtusele, kus ühe kindlustusseltsi agent tuleb varanduse omaniku soovile kindlustussumma suuruses rohkem vastu, kui teise oma. Varanduse kindlustamine vastavalt omaniku soovile kõrgema summa eest toob enesega kaasa tahtmatult teatud lohakuse tulega ümberkäimises, põhjustades mõnikord koguni kuritahtliku süütamise.

Kongress pidas soovitavaks, et need väikesed summad mis kindlustusseltsid annetavad igal aastal üksikutele tuletõrjetele, koondataks ühte keskkassasse, kust võiks siis jagada juba suuremaid summe nendele tuletõrjetele, kes abi tingimata vajavad.

Keele küsimuses otsustati Liidu juhatuses paluda kui võimalik kirjavahetuses tarvitada ka venekeelt, sest kõik

tuletõrjed ei valda veel Eesti keelt. Küsimuste harutamine oli korralik, võeti elavalt ja rohkesti sõna, kuid korrarikumisi ette ei tulnud. Suure tänu on ärateeninud Petserlinna tuletõrje juhatus, kes kõigiti kursuse ja kongressi heaks kordaminekuks kaasa aitas.

Kuna Petserimaa on tuntud kui vaesemaid maanurki Eestis, siis vajutab see asjaolu oma pitsati kogu selle maa eluavaldustele. Tuletõrje ühingute peasissetuleku allikaiks on omavalitsuse ja kindlustusseltside toetus. Omaabile rajavad oma tegevuse ainult energilisemad ühingud pannes toime korjandusi ja pidusid jne. Suur osa aga loodab ikkagi välisele abile ja toetusele. Kui palju aga hea tahtmisega korraldatud omaabi võib korda saata, näitab näiteks Kulje vab. tuletõrje ühingu seisukord: oma populaarse ja väga lugupeetud seltskonna tegelase ja ühingu esimehe ning peamehe I. Samoletovi juhtimisel on ühing soetanud enesele üle 8500 kroonilise varanduse, mis koosneb tulekustutus abinõudest, pritsikuurist ja seltsimajast — rahvamajast.

Edusamme organiseerimise alal on teinud ka Irboska tuletõrje, kelle peamehe algatusel on asutatud vallas 6 tuletõrjet.

Suuremal osal tuletõrje ühinguist Petserimaal on ainult üks käsiprits; vastavad aruanded näitavad, et voolikute pikkus ühe pritsi kohta pole küllaldane — keskmiselt 27 meetrit mis on liiga vähe. Tuletõrje taktika nõuab, et igal pritsil peaks olema neli korda nii palju voolikuid, kui palju läheb tarvis kõige pikema vooliku liini väljavedamiseks veevõtmise kohalt tulekahjuni. Siis on osa voolikuid alati tagavaras ja tarvitamisvalmis järgmiseks tulekahjaks.

Petserimaa on kaunis rikas tuletõrje ühinguist neid on seal 40 ühingu. Kuid veel rikkam on Petserimaa tulekahjude poolest, möödunud aastal oli seal 216 tulekahju. Tuleõnnetuste arv on suurem kui teistes maakondades ja seetõttu on Petserimaa tuletõrjete kongressi arutlused tuleõnnetuste vähendamise teede otsimisel tervitatavad.

Veel kord „tuletõrje puhkekodust“ ja kursustest tuletõrje juhtidele.

„Tuletõrje Teated“ Nr. 9 ilmus kirjeldus „tuletõrje puhkekodude“ kohta, kus ka korraldatakse kursusi tuletõrje juhtidele.

Meie Tuletõrje Liidu juhatus on otsustanud sarnaseid kursusi korraldada maakondade viisi ja pööranud Maa-avalitsuste poole palvega määrata iga üks, 100—150 Kr. aastas, see teeks välja kokku 1100—1650 kr. aastas. See oleks kaunis ilus summa ja sellega võiks midagi korda saata, kuid Liidu juhatus pole selle kohta avaldanud oma täpsemat kursusekava. Ennemalt on neid korraldatud 4 ja 3 päevalisi Tallinnas ja Rakveres ja 2 päevaline tuletõrje juhtide koosolek Kuresaares, kuid suurem osa kursistidest puudusid viimasel päeval. Nad pidid lahkuma aja puudusel, neil ei olnud võimalik kauem linnas viibida, eemal oma igapäevasest tööst. Neil päevail korraldati sarnane kursus Petseri linnas, Petserimaa tuletõrje juhtidele ja seekord 2 päevaline, kuid ka Petseris tuli kursus lõpetada enne lõppu, sest aja-

puudusel jäi kõige tähtsam osa kursusest, praktilised harjutused tuletõrje abinõudega, pooleli. Kursuse korraldajad ei saanud oma tunniplaani läbi viia, ehk see küll hästi läbimõeldud ja kokkuseatud oli.

Mis oli selle põhjus? Kursistid elasid linnas laiali üks siin teine seal, oma sugulaste ja tuttavate pool, ehk võorastemajades või Petseri linna tuletõrje poolt korraldatud ühiskorteris, kus aga puudus söögivõimalus. Et ühel ja teisel tuli arvestada oma korteri pererahva hariliku kommetega, siis ei saanud kursistid määratud ajaks koguda ja algus tuli tahtmatult edasi lükata.

Siin selgus jällegi, et kursustel võib hea tagajärg olla, kui kursistid asetatakse ühiskorterisse nagu see väljamaal sünnib, ja neile seal antakse söögid, kindlaks määratud ajal ja kui kursistide ülespidamise kutud kaetakse kellegi poolt; väljamaal tulekinnituse seltside poolt.

Schlesia Tuletõrje Liidu poolt, Saksa-maal, 1932. a. korraldatavate 7 päevaliste kursuste kavast antakse teada, et iga kursist saab kooli ruumes tasuta korteri ühes pesuga, tasuta söögi kogu aeg ja peale selle veel 25 Saksa marka toetust kursuse ajal, see teeks välja meie rahas natuke üle 3 Kr. päevas. — Kas on meil võimalik niisuguseid kulusid teha kursuste korraldamisel? Igatähel ei ole meie kursustest osavõtjate kulud väiksemad, tuleb arvestada korter, söök ja sõidukulud edasi-tagasi. Peale seda aeg, mis ka raha maksab. Kuid kursusi tuleb tingimata korraldada, seda on Liidu juhatus lubanud ja ta peab oma lubadust täitma.

Kui Liidu juhatus ühisel nõul Tuletõrje Tegelaste Klubiga ja riigi- ja omavalitsuste ja kinnitusseltside toetusel võiks Eestis sarnase puhkekodu sisse seada, nagu need väljamaal olemas, kus kursistidele saaks antud prii korter ja söök alandatud hinnaga, siis leiaks isikuid, kes võiksid 7 päeva kodust puududa ja kursustest osa võtta. Sõiduraha võiksid neile vastavalt tuletõrjed määrata, nagu seda tehakse Liidu peakoosolekute osavõtjatele.

Praegu on kohased hooned „puhkekodu“ jaoks saada headel tingimistel

meie ilusamas suvituskohas ja nagu eelpool seletatud on puhkekodu või tuletõrje kursused meile hädatarvilikud ja tarviliste rahasummade hankimine ei ole võimatu. Ainult head tahtmist ja hästi läbimõeldud algatust on vaja. Tuleb sõnade juurest asuda tööle ja mida kiiremalt, seda parem. Meie tulekahjude arv ja tuhaks muudetud varanduste väärtus nõuab seda.

Veel tahaksin midagi öelda, et peale kursuste korraldamise on väga tähtis kohtade peal tuletõrje abinõude ootamatud ülevaatused. Viibisin möödunud pühapäeval kusagil maal tuletõrje harjutusel, kus jällegi selgus, et üks prits ei olnud korras. Tähendab, kohtade peal puudub kindel järevalve.

Ennemalt korraldati sarnaseid ootamatu ülevaatusi Tuletõrje Liidu poolt, viimasel ajal on see kulude kokkuhoiu mõttes teostamata jäänud. Kas ei tuleks sarnaseid ülevaatusi jätkata, kus asjatundja revident lähemast linnast tuletõrje tegelane juhatus annaks riistade „alati korras“ hoidmise kohta. Loengud kursustel veel ei aita, tuleks kohtade peal leida isikuid, kes pritside korrahoidmise üle valvaksid ja seda oma aukohust hoolega täidaksid. A. P.

Tuletõrje instruktorete tegevusest.

Juulikuust algades on tuletõrje instruktorete kohuseid täitnud peale juhatuse liikmete veel hrad Viktor Peterson ja Friedrich P a r m a s k.

Toome siin lühidalt väljavõtteid nende poolt Tuletõrje Liidu juhatusele esitatud aruannetest.

Instruktori kohusetäitja V. Peterson käis 12. juulil Rae v. t. ühingu, Harjumaal. Rae v. t. ü. on asutatud 1926 a. Ühingul on 4 käsipritsi, nendest üks kingitud ühe juhatuse liikme — talu omaniku poolt.

Ühingu 47 liikmest olid kokkutulnud 31 meest, kellega instruktor korraldas harjutuse kahe käsipritsiga. Seni polnud peetud ühtegi korrapärasest harjutusest, nüüd aga lubati hakata järjekindlalt korraldama harjutusi.

Pärast harjutust korraldas instruktor rahvakoosoleku, kus seletust andis tuletõrje tähtsusest. Lõpuks pidas instruktor veel kõne koosoleku

ühingu juhatusele, juhtidele ja talupeemeestele, kus pritsid hoiul. Koosolekul võeti läbi üksikasjalikult juhatuse ülesanded ja anti näpunäiteid tuletõrje praktiliseks tegevuseks. Järgnesid elavad läbirääkimised.

19. juulil käis V. Peterson Piirsalu Ristil, kus asutati tuletõrje ühingu tänavu aastal. Instruktor seletas tuletõrje ühingu juhatusele nende ülesandeid ja andis juhatus praktiliseks tegevuseks. Koosolekust võtsid osa ka Palivere v. t. ü. esimees ja peamees.

Piirsalu v. t. ü. on kavatsus osta Tuletõrje Liidu laost kaks käsipritsi. Tegelastel on suur huvi tuletõrje asja vastu.

21. juulil võttis V. Peterson osa Kuremaa v. t. ü. 31. aastapäeva puhul korraldatud üldmanöövrists ja jaoskondade omavahelisest võistlusest kiire ja korraliku veandmise peale.

Kuremaa v. t. ü. on 151 liiget. Manöövril võtsid osa 98 meest. Ühingul on kaheksa jaoskonda kaheksa käsipritsi ja auto veetankiga.

Manööver läks hästi korda, vilunud tuletõrjuja, peamehe abi, K. Brenneri juhtimisel. Pritsid jõudsid hobustega veetult kiirelt kohale ja nendega alustati tööd korralikult ja asjatundlikult.

Pärast manöövrit oli jaoskondade vaheline võistlus. Võistlus näitas, et jaoskonnad olid end hästi ettevalmistanud iseäranis võitja jaoskond.

Kõik jaoskonnad on territoriaalsed jaoskonnad ja asuvad keskkohast kuni 8 klm kaugel.

Kuremaa ühingus on hea hoog mille edaspidiseks tõusuks kaasa aitavad ka nüüd korraldatud tuletõrje võistlused.

24. augustil käis V. Peterson Haimre v. t. ü. erakorralisel koosolekul. Koosolekul pidas instruktor kõne tuletõrje tähtsusest ja sellest osavõtmise tarvilikkusest, mis peale astus tuletõrje ühinguusse 39 uut liiget juure.

Pärast koosolekut korraldas instruktor hiljuti Tuletõrje Liidust ostetud pritsiga harjutuse, millest kõik 55 ühingu liiget osavõtsid. Ühingu juhatusel on kavatsus jaotada meeskonda kolme rühma nende elukohtade järele ja varustada iga rühma kahe seljakantava hüdropuldiga. Haimre v. t. ü. on asutatud 1930. a.

Haimresse sõites käis instruktor Märjamaa v. t. ü. tuletõrje abinõusid ülevaatamas, mis leidis olevat rahuldavas seisukorras.

30. augustil käis V. Peterson Lelle-Hiiekõnnu v. t. ü. avamise koosolekul kus pidas kõne tuletõrjest ja tulekaitsest. Ühing kavatseb lähemal ajal osta Liidu laost käsipritsi.

6. septembril käis V. Peterson Kose v. t. ü. kus korraldas mootorpritsi jaoskonnale harjutuse mootorpritsiga ja pidas loengu tuletõrje taktikast ja tuletõrje riistade, eriti voolikute, korrashoiust.

Kose v. t. ü. on tuletõrje juhtimine häis kätes ja selle tõttu võib loota seal kõige paremat.

Samal päeval pärast lõunat sõitis instruktor ühes Kose v. t. ü. esimehega Kuivajõe, kus oli ettenähtud tuletõrje harjutus ja piduõhtu kõnega. Halva vihmase ilma tõttu oli ilmunud kolmest pritsijaoskonnast ainult üks, kel-

lega ka harjutus korraldati. Vihma tõttu jäi pidu ära.

Kuivajõe tuletõrje tegelased näisid olevat äärmiselt noored, oleks soovitatav, et seal ka vanemaid mehi tuletõrjest võtaks osa.

26. ja 27. septembril korraldas instruktor k. t. v. Peterson Liidu juhatusel ülesandel kahepäevalise kursuse Kaisma ja Viluvere tuletõrje ühingutele Kursusest võtsid osa Kaisma ühingu 94 mehest 90 meest ja Viluvere v. t. ü. 49 mehest 39 meest.

Kursusel võeti läbi: tuletõrje ajalugu, tuletõrje seadus, käsipritsi konstruktsioon, tema sõiduvõime hoidmine ja korrashoold, voolikud ja nende korrashoold. Tuletõrje sanitar ala. Tuletõrje taktika, vee muretsemine. Lendsalkade asutamise vajadus maal, kes oleksid varustatud selgas kantavate hüdropuldidega, juhtide ülesanded ja õigused jne. jne. Loengute vaheajal olid pritsiharjutused.

Pühapäeval, pärast lõunat, korraldati veel jaoskondade vaheline võistlus kiires ja korralikus veeandmises, Kaisma v. t. ü. juhatusel poolt asutatud rändühinna peale. Võitis Kaisma pritsi jaoskond. Võistlusi oli jälgimas suur rahvahulk.

Kursused lõppesid seltsimaja saalis aktusega, millest haruldaselt elavalt osa võeti.

Kaisma v. t. ü. on tegutsenud kolm aastat. selle aja sees muretsenud 3 käsipritsi kaarikutega, veevedamise vaate jne. on ehitanud vanast valla magasi aidast pritsikuuri jne. Praegu on ehitusel 8 klm. eemal asuva Kõnnu jaosk. pritsikuur.

Viluvere noor ühing on ühe aastaga muretsenud ühe käsipritsi kaarikuga, veevaate jne.

Huvi kursustel peetud loengute vastu oli suur.

Tuletõrje instruktori kohusetäitja F. Parmask käis 19. ja 20. septembril Piirisaare v. t. ühingu instrueerimas.

Piirisaare v. t. ü. on 5 käsipritsi, millest 3 asuvad Piirisaare külas ja 2 Tshelashiki külas. Voolikuid on 200 meetrit, siis veel veevaate, ämbreid, 2 suurt redelit jne. Ühingu varanduse väärtus hinnatakse 4000 kr. peale.

Pritsimaja on torniga, väike puuehitus, mis asub järve kaldal. Lained on osa kallast ära uhtunud, nii et pritsi-

maja juba viltu vajunud, nii et selle kindlustuseks on vaja tugesid. Ühingu on kavatsus ehitada uus pritsimaja — seltsimaja, milleks on ka väljavaateid.

Instruktor korraldas pühapäeva hommikul õppuse kogu meeskonnale. Meeskond oli peale kahe mehe tervelt väljas — 58 meest. Õppusel võeti läbi: Käsipritsi, tema ehitus, põhimõte ja kor-rashoidmine nii suvel kui talvel, pritsi töötamise vead ja nende põhjuste leid-

mine, töötamine pritsiga ja pritsi töö-valmis korraldamine. Voolikud ja nende korrashoid ning parandamine. Tööta-mine redelitega. Tuletõrje komando tegevus tulekahjul. Tulekustutamise üld-reegliid vastavalt maa oludele. Tuletõrje juhid, nõuded nende kohta jne.

Huvi õppuste ehk kursuse vastu oli suur ja piirisaarlased jäid sellega väga rahule.

Lüganuse tuletõrje 25. a. juubel.

Lüganuse vabatahtlik tuletõrje ühing, Virumaal on üks vanematest tuletõrje-test maal, asutatud 1906. a. Temal on Lüganuse kiriku lähedal ilus ruumikas kivist seltsimaja suure saaliga, näitela-vaga ja kõrvalruumidega. Tal on 3 käsi-pritsi ja mitmed teised tulekustutamise abinõud.

Pühapäeval 20. sept. s. a. pühitses ühing oma 25. a. juubelipäeva. Kokku olid tulnud kogu tuletõrje pere ja esi-tajad naabri ühingutest. Korraldati paraad, mida vastuvõttis Üleriiklise Tule-tõrje Liidu juhatus liige A. Pirker. Omas kõnes tänas ta tuletõrjet tema ennastsalgava töö eest möödunud 25.

aasta jooksul, iseäranis neid 29 asuta-jat, kes veel praegu tuletõrjes tegevad, kinnitades nende rinda 25. a. kuld tee-nistuse märgid. Iseäranis hoolsa teenis-tuse eest andis Liidu esitaja üle kaua-aegsele peamebele hra Reisbergile 2. järgu hoolsusristi.

Pärast koosviibimist seltsi saalis, mida korraldas kohalik perenaiste selts ja millest rohkesti osavõeti, kanti ette näitelaval „Nõmme kingsepäev“ ja lõpuks oli tants.

Võib loota, et ühing ka edaspidi eeskujulikult oma kasulikke tööd jätkab Jumala auks ja ligemise kaitseks. A. P.

Kanepi vabatahtlik tuletõrje ühing 10. aastane.

Pühapäeval, 18. oktoobril, pühitses Kanepi vabatahtlik tuletõrje ühing oma 10. aastapäeva.

Kanepi vabatahtlik tuletõrje ühing asutati 1921. a. põhikiri registreeriti 21. sept. Kümne aasta jooksul on ühing muretsenud omale kolm käsipritsi, (nel-jas prits on tarvitada), ühes tarviliku arvu voolikutega ja teiste tulekustutus abinõudega ja tarvetega. Peale selle on ühingu oma maja, ilus suur aed, puhk-pillide orkester jne. Liikmeid on ühin-gul praegu 112, neist tegevliikmeid 98.

Juubelipäeval, 18. oktoobril, korral-dati kell 1 p. paraad, mille vastuvõttis Tuletõrje Liidu juhatus liige S. Songi. Juubelipidustustest võtsid külalistena osa veel Võru tuletõrje peamees V. Spohr, abipeamees Dr. Kolon, Kärgula ja Põlva tuletõrje ühingu esitajad.

Paraadil anti välja hoolsuse- ja tee-nistusemärke ja löödi lipuvardasse hõbenaelu Tuletõrje Liidu, Võru ja Põlva tuletõrje ühingu poolt.

Paraadile järgnes ühingu seltsimajas pidusöök, kus rohkesti kõnesid peeti ja naabri ühingu tegelastega sõpruse sidemeid süvendati. Pidulauas teatas endine ühingu esimees hra Pöder, et annetab ühingu juubeli-päeva puhul 130 krooni.

Õhtul oli seltsimajas pidu segaees-kavaga.

Kanepi vabatahtliku ühingu juhti-vateks tegelasteks on praegu: Ed. Meier (esimees), Ed. Vaher (abi) K. Edesi (peamees) A. Kaal (abi), O. Renn (lae-kur), Ed. Sada (abi), A. Leib (sek-retär), R. Zirkel (abi), R. Kool (ametita), P. Jürgenson (varahoidja), J. Parv (abi), Adjutant O. Savi.

Peale Kanepi v. t. ü. on Kanepi kihelkonnas veel Kooraste ja Valgjärve v. t. ü. ja Kõlleste kindlustusseltsi tule-tõrje lentsalk.

Erastvere ja Põlgaste vastastikkus-tel kindlustusseltsidel on mitu käsi-pritsi ja hüdropulti, kuid tuletõrjet kindla organisatsioonina veel ei ole.

Vestlusi füüsikavallast.

1. Miks vesi kustutab tule?

Sellele lihtsale küsimusele ei oska igakord vastata päris õieti isegi inimesed, kes lõpetanud füüsika-matemaatika teaduskonna, seepärast ärgu lugeja pahandagu, kui siin lühidalt käsitlen vee mõju tulele.

Esiteks, muutub vesi, puutudes kokku põleva esemega, auruks, kusjuures võtab põlevalt kehalt palju soojust; nii, näiteks, et muuta tulipalav vesi auruks, vajame vähemalt kuus korda rohkem soojust kui sama veehulga soojendamiseks 0 kraadist keemispunktini (100 kr.). Teiseks, võtavad seejuures tekkinud aurud oma alla ruumala, mis mitusada korda suurem vee enese ruumalast; ümbritsedes põlevat eset, tõrjuvad aurud õhu eemale, õhuta aga on põlemine võimata.

Et suurendada vee kustutavat mõju, lisatakse talle mõnikord hulka sellaseid aineid nagu . . . püssirohi! (Saksamaal müüakse „kustutamise pulbrit“, mis just selleks otstarbeks valmistatud.) Esimesel silmapilgul võib see paista absurdina, ent on ometigi väga mõistlik mõte: püssirohi põleb ära väga ruttu, eraldades suurel hulgal mitte põlevaid gaase, need viimased aga, mattes tulepesa, aitavad sumbutada leeki.

2. Miks tuli ei kustu iseendast?

Kui hästi järgi mõelda põlemisprotsessi üle, siis kerkib tahtmatult esile

küsimus: miks ei kustu iga leek iseendast? On ju ometi selge, et põlemisaadustena esinevad süsihappegaas ja vee-aurud — just sellased ained, mis ei põle ise ega edenda põlemist. Järjekult, ümbritsevad leeki juba põlemise esimesest momendist alates mittepõlevad gaasid, millised, pealegi, takistavad õhu juurevoolu. Õhuta aga, nagu teame, on põlemine võimata.

Miks ei kustu aga leek ometi? Miks loidab tuli lakkamatult, kuni jätkub põletisainet? Väga lihtsalt: ainult seetõttu, et gaasid soojenedes, muutuvad kergemateks ega jäägi püsima oma esialgsesse sünnikohta, leegi otsekoheesse lähedusse, vaid tõusevad jalamaid üles, andes ruumi värsket õhu juurevoolule. Kui Archimedese seadus poleks maksev ka gaasidegi kohta või kui puuduks raskusejõud — siis igasugune leek, olles hingitsenud teatava lühikese aja, sumbuks iseenesest.

On väga hõlbus veenduda selles, kui surmavalt mõjutavad leeki ta põlemisproduktid. Olen kindel, et igaüks meist täitsa alateadlikult on kasutanudki seda meetodi tulukese kustutamisel. Tuletage aga ainult meele, mil moel te kustutate petrooleumilampi: te puhute ta silindrisse ülalt, s. t., ajate alla, leegi juure, tuld sumbutavad põlemisproduktid — ja need kägistavadki tule, sest kõrvaldub värsket õhu juurevool.

A. K.

PAUL MICHELSON, Tallinn

Vana Posti
tänav nr.

8

Mütsi-, kübara- ja karusnaha-kauplus

Soovitab kõiksugu

kübaraid, klubi-, shoni-, spordi-, talve-
ja tuletõrje-mütse.

Peale selle kõiksugu **KARUSNAHAD**

KIIVRID

meeskonnale, vasest,
nahk rihmaga

Kr. 10.— tükk.

Tuletõrje Liidu laos saadaval
Tallinnas, Pikk tän. 43.

Aleksander Volke

vorstitööstus

müüb lihasaadusi ja vorste
nii suurel kui väiksel mõõdul.

Müügikohad: Jakobsoni 18;
Uus turg: tõldades.

Pudu- ja moodikaubad J. R. Johannson

Harju 44.

Soovitab: naister. kindaid, sukke
ja meester. kraesid, kaelasidemeid,
sokke, kindaid ning
kõike puda kaupi.
Mõõdukad hinnad.

Tuletõrje Liit ja raudtee tuletõrje.

Eesti Üleriiklise Tuletõrje Liidu ja riigi raudteevalitsuse vahel sõlmiti leping, mille järelle Eesti Tuletõrje Liit oma peale võtab raudtee tuletõrje komandode instrueerimise oma instruktorite läbi. Raudteevalitsus omalt poolt andis Liidu instruktoritele maksuta kaks teise klassi sõidupiletit kõigil Eesti vabariigi raudteedel. Eesti vabariigi raudteedel on kokku 128 tuletõrje komandot. Nende ülevaatused ja instrueerimine on juba alanud. Liidu juhatuse liige A. Pirker on juba instrueerimas käinud Taebla, Aegviidu, Vaeküla ja Kabala jaamade tuletõrjesid. V. Peterson käis Kadrina jaama tuletõrjet ülevaatuses.

E. P. FLOSS

Ahjutööstus.

Liivalaia 16, krt. 2, tel. 23-20.

★

Võtan oma peale kõiksugu uusi ahju ja
pliida töid ja remonttöid.

Müün kodumaa glaseeritud ahjupotte
kõikides värvides, punaseid potte, ahju
savi, telliskive, praeahje, pliite, uksi,
tahmauksi, malm pliida platesid, siibreid,
malm ahjuuksi, resti vask stepsleid, ahju
klappisid ja muud pliida ja ahju materjali.

Tallinna Potiseppade Artell

Vene t. nr. 10, kõnetraat 430-17

võtab tellimisi igasugu potiseppaalale
kuuluvate töödele linnas kui ka maal.
Töö tehakse kõige uuemaaja nõuete järgi
täielise vastutusega.

**Juhtnõõrid ja eelarved
igal ajal tasuta.**

JUHATUS.

Vähemaid tuletõrje abinõusid, mütsiembleeme, märke
nööpe, ja kirjandust: põhikirju, aruande lehti,
liikme raamatuid, müüakse Liidu laohinnaga:

Tartus:

Vana uul. nr. 1 A. Reinkordti äris, tel. 790.

Narvas:

Joala tän. nr. 26 Jaan Essensoni puduk. tel. 207.

Rakveres:

Pikk tän. 11 Roman Jürgensi äris, tel. 247.

Pärnus:

Rüütli tän. nr. 41 K. Lorenzi äris. Telefon 31.

Võrus:

Jüri tän. 14 S. Songi, tel. 130.

Paides:

K. Thomson, H. Kulli kaupluses, Turuplats.

Viljandis:

Lossi tän. Jaan Kalkuni kaupluses. Tel. 78.

Samas kohtades võetakse vastu ka tellimisi igasuguse
muu tuletõrjajate varustusele.

Tähelepanuks

tuletõrje ühingutele.

Käsipritse

mitmesuguses suuruses on alati saada
Liidu laos, Tallinnas, Pikk tän. nr. 43
hinnaga

Kr. 400.— ja 500.—

Voolikud tulevad eraldi muret-
seada, neid pritsiga kaasa ei anta.

Hinnakiri

Üleriiklise Tuletõrjeliidu laos olevate tuletõrjeabinõude kohta.

Lao asukoht: Tallinnas, Pikk t. 43. Telefoni nr. 436-31.

N I M E T U S	Hind kr.	N I M E T U S	Hind kr.
Adjutandi-paelad, suured . . . tk.	11.—	Kontrollraam. tk.	—,08
Auto-märgid tk.	—,60	Põhikirjad. normaal "	—,05
Faklid, petroleumi, vasest . . . "	5,50	Rinnamärgid väiksed, kuld ja hõbe . . . "	—,75
Hüdropult vasest kaaneta . . . "	35.—	Suitsumasked "	25.—
" " kaanega "	38.—	Suitsumaski tagavara filtrid . . . "	3,50
Hüdropult vasest, kaanega seljas . . . "	66.—	Signaal-pasunad, suured 42 cm. . . "	5,25
" kantav "	66.—	" " 17 cm. nikeld. "	2.—
" raudplek. k—ta "	33.-ja 40.—	" " 180/mm. 2 hääli "	4,25
Hoolsusmärk, kõrgem "	50.—	Tulekahju teatamiskoha sildid . . . "	1,50
" I. klassi rist "	8.—	Tärnid, pagunid, suured, kullat. . . "	—,50
" II. hõbe "	6,50	" väikesed. hõbet. "	—,35
" III. "	6.—	Teenistus-märgid, kõik aastad . . . "	1,50
I. järgu hoolsusmärk miniatüüris . . . "	2,75	Tõrvikud "	55s.ja 75 s
" ühes rosettiga "	2,50	Veetorujuhe 2 ^a vindiga ehk Storz . . . "	20.—
Isoleer-tangid "	0,20	" 2 ^{1/2} Storz "	22.—
Jaoskonna märgid I. "	0,28	Voolikud-spiraal 32 mm (1 ^{1/4}) meet. . . "	5.—
" II.—V. R. W. "	4,25	" " 38 " (1 ^{1/2}) "	6,25
Karabiiner suur "	2,50 ja 3,50	" " 44 " (1 ^{3/4}) "	7,25
" keskmise "	—,90	" " 52 " (2) "	7,75
" väike "	60.—	" " 57 " (2 ^{1/4}) "	9.—
Karguprits "	11,50	" " 63 " (2 ^{1/2}) "	10.—
Kiivrid meeskonnale "	13.—	" " 74 " (3) "	15.—
" ronijatele "	17.—	" " 88 " (3 ^{1/2}) "	18.—
" ülematele "	18.—	" väljaviske "	1,50
" peamehele "	2.—	" 32 mm (1 ^{1/4}) "	1,70
Kiivri embleem "	.50	" 38 " (1 ^{1/2}) "	1,90
" roset "	3,50	" 44 " (1 ^{3/4}) "	2.—
Kirves, töömehe, varreta "	2,25	" 52 " (2 ^a) kuni 12 atm. "	2,40
Kirve-tupp nahast "	4.—	" 57 " (2 ^{1/4}) "	2,50
" vasest "	2,50	" 63 " (2 ^{1/2}) "	2,75
Kukla-kaitsed "	—,20	" 70 " (2 ^{3/4}) kuni 25 atm. "	3,00
Kummirõngad 2 ^a "	—,25	" 74 " (3 ^a) "	—,30
" 2 ^{1/2} "	—,35	Vooliku parand. nõõbid, vasest tk. "	1,50
" 3 ^a "	20.—22.—	" riie "	1.—
Käesidemed juhataste liikmetele "	2,50—3.—	" lappim.klam. 44 " (1 ^{3/4}) "	1,10
Käesidemed korrapidajatele "	25.—	" " 52 " (2 ^a) "	1,25
Lipuvarda kullatud otsad "	1,50	" " 63 " (2 ^{1/2}) "	4,25
Liidu-märgid, hõbetatud, "	1,50	Vööd meeskonnale tk. "	6.—
" juhataste liikmetele "	1,50	" voodriga tk. "	1,50
" brons, lihtliikmetele "	—,50	Vöö-riie meeter "	3,75
Labidad, terasest "	—,10	Vöörõngad vask tk. "	3,50
Mundri-nõõbid suured—kullatud "	—,8	Ämbrid-puldanist "	7,50
" " —kuldamata "	—,8	Ühend. vindiga 32 mm (1 ^{1/4}) "	7,75
" " väiksed—kullatud "	5.—	" " 38 " (1 ^{1/2}) "	8.—
Medal, kuld "	4,50	" " 44 " (1 ^{3/4}) "	8,50
" hõbe "	—,40	" " 52 " (2 ^a) "	8.—
Mütsi-märgid, kullatud "	8,50	" " 52 " (2 ^a) Storz "	12,50
Nõõrid ronijatele "	2,40	" " 63 " (2 ^{1/2}) "	19.—
Pootshaagid "	1,25	" " 74 " (3 ^a) "	—,05
Käsiraamatud "	—,50	Aruande planketid tk. "	—,60
Liikmekaardi raam. "		Tuletõrje hymni noodid pasuna- "	—,60
		koor. kompl. "	—,10
		Tulekaitse "	

Ostu juures tuleb ettenäidata seltsi poolt väljaantud volitus, sest laost võõrastele ei müüda.